

<https://doi.org/10.62837/2026.4.249>

AYTƏN ELŞAD QIZI ALLAHVERDİYEVA

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu

Nəzəri dilçilik şöbəsi

a._ayten@mail.ru

aytanallahverdiyeva@anas.az

<https://orcid.org/0009-0000-6660-0357>

GLOBALLAŞMA KONTEKSTİNDƏ ÇOXDİLLİLİK: SOSIAL TƏCRÜBƏ VƏ İNSTİTUSİONAL ÇƏRÇİVƏLƏR

Xülasə

Qloballaşma proseslərinin sürətlənməsi ilə müasir cəmiyyətlərdə çoxdillilik getdikcə daha mürəkkəb sosial-lingvistik fenomen kimi formalaşır. Bu tədqiqat çoxdilliliyi yalnız fərdin bir neçə dili bilmə bacarığı kimi deyil, həm də sosial praktikalar, institusional mexanizmlər və ideoloji yanaşmalar vasitəsilə strukturlaşan geniş bir sistem kimi nəzərdən keçirir. Şəhər mühitində dillərin paralel mövcudluğu, onların gündəlik ünsiyyətdə və ictimai həyatda funksional istifadəsi, eləcə də təhsil, media və idarəetmə kimi sahələrdə institusional təmsil olunması araşdırmanın əsas istiqamətlərini təşkil edir.

Mövzunun aktuallığı müasir dövrdə artan miqrasiya, şəhərlərin çoxetnik və çoxmədəniyyətli struktura çevrilməsi və beynəlxalq kommunikasiya ehtiyaclarının genişlənməsi ilə birbaşa bağlıdır. Bu dəyişikliklər dil siyasəti, təhsil sistemi və sosial inteqrasiya prosesləri qarşısında yeni çağırışlar yaradır və çoxdilliliyin institusional səviyyədə idarə olunmasını zəruri edir. Tədqiqatın əsas məqsədi qloballaşma şəraitində çoxdilliliyin formalaşma mexanizmlərini, onun sosial təcrübədə təzahür formalarını və institusional çərçivələrdəki funksiyasını kompleks şəkildə təhlil etməkdir.

Açar sözlər: qloballaşma, çoxdillilik, sosial identiklik, institusional çərçivələr, sosial təbəqələşmə

Giriş

“Çoxdillilik” (multilingualism) anlayışı dilçilik və sosial elmlərdə müxtəlif kontekstlərdə fərqli şəkildə izah olunur və buna görə də onun dəqiq tərifini birmənalı deyil. Bu termin, bir tərəfdən, fərdin bir neçə dildə ünsiyyət qurmaq bacarığını, digər tərəfdən isə müəyyən coğrafi və ya sosial məkanlarda bir neçə dilin paralel şəkildə istifadə olunmasını ifadə edə bilər. Bu semantik müxtəliflik nəzərə alınaraq, Avropa Şurası tərəfindən təklif edilən terminoloji fərqləndirmə daha sistemli yanaşma kimi qəbul edilir.

Bu yanaşmaya əsasən, çoxdillilik anlayışı əsasən makro səviyyədə istifadə olunur və şəhər, region, cəmiyyət və ya dövlət kimi sosial strukturlar daxilində bir neçə dilin mövcudluğu və funksional istifadəsi ilə xarakterizə edilir. Yəni bu, dil müxtəlifliyinin ictimai və institusional səviyyədə təzahürünü əhatə edir. (Council of Europe 2007).

Çoxdillilik dedikdə, geniş və ya məhdud coğrafi ərazidə bir neçə dil və ya dil variantının (yəni sosial qruplara məxsus danışmaq formalarının) paralel şəkildə mövcudluğu nəzərdə tutulur. Bu anlayışa əsasən “dil variantı” termini yalnız rəsmi statuslu dilləri deyil, həm də sosial, regional və ya etnik qrupların danışmaq formalarını əhatə edir.

Belə mühitdə fərdlər tək dilli (yalnız bir dil və ya dil variantından istifadə edən) ola bildiyi kimi, eyni zamanda müxtəlif dilləri və ya dil variantlarını bilən və istifadə edən şəxslər də mövcud ola bilər. Çoxdillilik cəmiyyətin sosial-lingvistik strukturunun mühüm xüsusiyyətlərindən biri kimi çıxış edir.

Bu fikirin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, çoxdilliliyin “dəqiq” və ya “standart” hesab edilən tərifləri praktik reallıqda, xüsusilə kosmopolit şəhərlərdə baş verən dil müxtəlifliyini tam və adekvat şəkildə izah etməkdə çətinlik çəkir. Ənənəvi yanaşmalarda çoxdillilik adətən sadəcə şəhərdə mövcud olan dillərin sayı və ya fərdlərin neçə dili bilməsi ilə ölçülür. Lakin bu metodoloji yanaşma şəhərlərdə dillərin real funksionallığını, onların sosial münasibətlərdə rolunu və gündəlik həyatdakı istifadəsini tam əhatə etmir.

Kosmopolit şəhərlərdə dil vəziyyəti çox daha mürəkkəbdir: eyni məkanda müxtəlif dillərdə danışan icmalar mövcud olsa da, bu icmalar arasında həmişə aktiv dil qarşılıqlı təsiri olmur. Yəni dillərin “yanaşı mövcudluğu” o dillərin daşıyıcıları arasında mütləq şəkildə ünsiyyət və ya sosial yaxınlıq olduğu anlamına gəlmir. Bundan əlavə, bəzi dillər ictimai məkanda geniş görünür (məsələn, reklamlar, media, rəsmi sənədlər), digərləri isə yalnız ailə və icma daxilində istifadə olunur. Bu isə çoxdilliliyin yalnız statistik və say əsaslı yanaşma ilə ölçülməsini yetərsiz edir. Lakin bu cür “dillərin sadəcə inventarlaşdırılması” real çoxdilliliyin effektivliyini və funksionallığını adekvat şəkildə əks etdirmir. Bu yanaşma mahiyyət etibarilə səthi və məhdud xarakter daşıyır. Çünki çoxdilli kimi qəbul edilən şəhərlərdə belə, əslində paralel şəkildə mövcud olan ayrı-ayrı tək dilli və ya ikidilli icmalar müşahidə edilir və bu icmalar arasında qarşılıqlı dil əlaqəsi hər zaman mövcud olmur (King, 2018).

Buna görə də daha adekvat qiymətləndirmə meyarı dil icmaları arasındakı qarşılıqlı ünsiyyətin səviyyəsi, dil müxtəlifliyinə ictimai münasibət və institusional dəstək, həmçinin çoxdilli resursların (sosial və mədəni kapitalın) siyasi və iqtisadi strukturlara, xüsusilə də təhsil sisteminə inteqrasiya dərəcəsidir.

Çoxdilli mühitdə dillərin sosial statusu və istifadə üsulları

Çoxdillilik çox zaman “görünməz” sosial-lingvistik fenomen kimi çıxış edir. Hətta yüksək dərəcədə çoxdilli hesab edilən böyük şəhərlərdə belə, bir çox dillər əsasən ailə daxilində və ya etnik/yerli icma mühitində, yəni özəl sferada istifadə olunur. Bu dillər ictimai məkanda yalnız xüsusi sosial, mədəni və ya dini kontekstlərdə görünür və belə hallarda şəhərin “yaşanan sosial təcrübəsinin” bir hissəsinə çevrilir. Nəticə etibarilə, çoxdillilik yalnız açıq və formal dil istifadəsi ilə deyil, həm də gündəlik həyatın arxa planında fəaliyyət göstərən dil praktikaları ilə xarakterizə olunur.

Eyni zamanda, şəhər sakinləri gündəlik sosial qarşılıqlı əlaqələrində bir neçə dildən istifadə etsələr də, bu çoxdillilik çox vaxt onların şüurunda refleksiya edilmədən, təbii və spontan kommunikativ proses kimi təzahür edir. Bu xüsusilə iqtisadi və kommertiya sahəsində daha aydın müşahidə olunur. Məsələn, benqal, türk, kürd, çin, polyak, italyan və digər etnik-dil mənşəli icmalar tərəfindən idarə olunan kiçik yerli ticarət obyektləri geniş ictimaiyyətə xidmət göstərir və bir çox hallarda iri milli supermarket şəbəkələrinə alternativ rol oynayır. Bu tip ticarət obyektləri müxtəlif etnik və dil qruplarının gündəlik ünsiyyətini təmin edərək, şəhər mühitində çoxdilliliyin praktik şəkildə qorunmasına və görünməsinə töhfə verir.

Bundan əlavə, mədəni, idman, təhsil və dini xarakterli icma təşəbbüsləri şəhərdə çoxdilliliyin sosial əsaslarını gücləndirir. Bu təşəbbüslər müxtəlif dil və etnik qruplar arasında ünsiyyət və qarşılıqlı əlaqə üçün sosial platformalar yaradır. Zaman keçdikcə həmin fəaliyyətlər şəhər həyatının adi, institusional və ictimai cəhətdən qəbul olunmuş komponentlərinə çevrilir.

Cəmiyyətdə “aşağı statuslu” və ya “məhdud prestijə malik” kimi qiymətləndirilən dillər, adətən, daha son dövrlərdə baş vermiş miqrasiya prosesləri nəticəsində formalaşan dil icmalarına məxsus olur. Bu dillər çox vaxt dominant dil ilə müqayisədə institusional dəstəkdən (təhsil, idarəetmə, media və rəsmi kommunikasiya sahələrində istifadə) daha az faydalanır və buna görə də ictimai məkanda onların funksional görünmə səviyyəsi məhdud olur. Nəticə etibarilə, həmin dillərin sosial statusu lingvistik xüsusiyyətlərindən deyil, əsasən sosial-iqtisadi güc münasibətləri və institusional tanınma səviyyəsindən asılı olaraq formalaşır.

Bunun əksinə olaraq, yüksək statusa malik dillər — məsələn, fransız, alman, mandarin çin dili, hind dili və xüsusilə ingilis dili — beynəlxalq kommunikasiya sistemində geniş funksional imkanlara sahibdir. Bu dillər təhsil, elm, iqtisadiyyat və qlobal siyasət kimi sahələrdə dominant rol oynadıqlarına görə daha yüksək sosial dəyər qazanır və institusional olaraq daha güclü şəkildə dəstəklənir (King, 2018).

“Çoxdillilik” anlayışı çox vaxt əhalinin bir və ya bir neçə milli dili bilməsi ilə yanaşı, təhsil sistemi vasitəsilə öyrənilən bir və ya iki əsas beynəlxalq dilə sahib olması kimi interpretasiya edilir. Bu yanaşma çərçivəsində çoxdillilik daha çox formal təhsil və institusional dil siyasətləri ilə formalaşan kompetensiyalar toplusu kimi nəzərdən keçirilir. Eyni zamanda, çoxdilli xidmətlərin təşkili praktikası adətən

milli dildən istifadə etməklə yanaşı, ingilis dilində alternativ kommunikasiya imkanlarının təqdim edilməsinə əsaslanır. Bu isə əksər istifadəçilərin ingilis dilini biləcəyi barədə institusional fərziyyəyə söykənir.

Bunun əksinə olaraq, bəzi Afrika ölkələrində çoxdillilik daha erkən yaş mərhələsində və təbii sosiallaşma prosesi daxilində formalaşır. Belə ki, uşaqlar ibtidai təhsilə başlamazdan əvvəl ev mühitində bir dili, yerli icma mühitində bir və ya bir neçə digər dili mənimsəyir, daha sonra isə məktəbdə tədris dili kimi çıxış edən üçüncü, bəzən isə dördüncü dili öyrənir və istifadə edirlər. Bu kontekst çoxdilliliyin yalnız formal təhsil nəticəsi deyil, həm də gündəlik sosial praktikaların məhsulu olduğunu göstərir.

Çoxdillilik və sosial qavrayış

Çoxdilliliyə münasibət sosial və mədəni kontekstlərdən asılı olaraq müxtəlif formalarda təzahür edir və bu, çoxdilliliyin yalnız dil praktikası deyil, eyni zamanda ideoloji və simvolik bir fenomen olduğunu göstərir. Bir sıra cəmiyyətlərdə çoxdilli identiklik qlobal inteqrasiya, sosial dinamizm və mədəni tolerantlıq göstəricisi kimi qiymətləndirilir və bu xüsusiyyətlər ictimai diskursda müsbət dəyər kimi təqdim olunur. Məsələn, Niderlandın Utrext şəhərində çoxdillilik “*multilingual hotspot*” kimi diskursiv çərçivədə təqdim edilir. Bu kontekstdə şəhər əhalisinin bir neçə dildən istifadə etmə səviyyəsi Avropa miqyasında fərqləndirici xüsusiyyət kimi vurğulanır və yerli idarəetmə orqanları tərəfindən çoxdillilik şəhərin sosial inkişafı, beynəlxalq inteqrasiyası və yüksək həyat keyfiyyətinin göstəricisi kimi legitimləşdirilir (Williams, 2015).

Melburn şəhəri 140-dan çox ölkədən gəlmiş əhali qruplarının məskunlaşdığı çoxetnik və çoxmədəniyyətli şəhərdir. Şəhər özünü rəsmi və ictimai diskursda “zəngin multikultural şəhər” kimi təqdim edir və bu identiklik onun tarixi inkişafı, iqtisadi strukturu və müasir sosial kimliyi ilə birbaşa əlaqəlidir. Xüsusilə miqrasiya prosesləri Melburnun demoqrafik tərkibinin formalaşmasında, əmək bazarının strukturunda və mədəni həyatında həlledici rol oynamışdır.

Bu kontekstdə şəhərin multikultural xarakteri təkcə sosial reallıq kimi deyil, həm də ictimai məkan vasitəsilə simvolik şəkildə ifadə olunur. Bunun bariz nümunələrindən biri Melburn şəhər mərkəzində yerləşən *Sandridge Bridge* (Sandridge körpüsü) layihəsidir. Bu layihə şəhərin ictimai məkanında “yaddaş landşaftı” funksiyasını yerinə yetirərək, Melburnun formalaşmasında iştirak etmiş müxtəlif miqrant icmalarının tarixi töhfələrini vizual olaraq təqdim edir.

Sandridge Bridge üzərində həyata keçirilmiş dizayn və bədii konsepsiya müxtəlif ölkələrdən gəlmiş icmaların adlarını, mənşəyini və şəhərin inkişafına verdiyi töhfələri nümayiş etdirməklə kollektiv yaddaşın təcəssüm olunmuş forması kimi çıxış edir. Bu baxımdan, körpü yalnız nəqliyyat infrastrukturunu deyil, eyni zamanda sosial-mədəni məna daşıyan simvolik məkan kimi funksionallaşır.

Nəticə etibarilə, Melburn nümunəsi multikulturalizmin yalnız demoqrafik müxtəliflik deyil, həm də ictimai məkanın dizaynı və kollektiv yaddaşı formalaşdırılması vasitəsilə ifadə olunan kompleks bir urban fenomen olduğunu nümayiş etdirir.

Dünyanın müxtəlif şəhərlərində — Yohannesburqdan Kuala Lumpura qədər — çoxdillilik və etnik müxtəliflik rəsmi və ictimai diskursda şəhərin mühüm üstünlüklərindən biri kimi təqdim olunur. Bu şəhərlər özlərini çox vaxt “çoxetnik, çoxmədəniyyətli və çoxdilli” əhaliyə malik məkanlar kimi təsvir etməklə qlobal miqyasda şəhər imici formalaşdırmağa çalışırlar (King, 2018).

Məsələn, Kuala Lumpur şəhəri özünü etnik baxımdan müxtəlif, yüksək təhsilli, multikultural və çoxdilli əhaliyə malik şəhər kimi təqdim edir. Lakin bu təqdimatda ingilis dilinin xüsusi rolu da vurğulanır. Rəsmi dilin Bahasa Malay olmasına baxmayaraq, əhalinin böyük bir hissəsinin ingilis dilini yaxşı səviyyədə bilməsi qeyd edilir. Eyni zamanda, ingilis dili təhsil sistemində məcburi fənn kimi bütün məktəblərdə tədris olunur.

Şübhəsiz ki, müasir dövrdə bir çox şəhərlər qloballaşma şəraitində çoxdilliliyin müəyyən səviyyədə təşviqini müsbət sosial və mədəni faktor kimi təqdim edirlər. Bununla yanaşı, qlobal şəbəkəyə daha sonrakı mərhələdə inteqrasiya olunmuş bəzi London, Nyu-York, Mumbay və Melburn kimi tarixən yüksək dil müxtəlifliyi ilə xarakterizə olunan şəhərlərlə müqayisədə öz sakinləri tərəfindən eyni dərəcədə “çoxdilli şəhər” kimi qavranılmır (Crystal, 2010).

Hətta bu məkanlarda çoxsaylı dillərin paralel şəkildə mövcudluğu müşahidə edilsə belə, həmin dil müxtəlifliyi yerli əhali tərəfindən çox vaxt şəhərin struktur və institusional xüsusiyyətindən ziyadə, daha çox təsadüfi, situativ və ya müvəqqəti sosial fenomen kimi interpretasiya olunur.

Ümumilikdə, şəhər rəhbərləri ilə müqayisədə fərdi sakinlərin çoxdilliliyə münasibəti daha dəyişkən və qeyri-sabit xarakter daşıyır. Avropanın ən kosmopolit şəhərlərindən biri olan London nümunəsində bu fərqlilik aydın şəkildə müşahidə olunur. Bir çox sakin üçün London 200-dən artıq dilin istifadə olunduğu, yüksək dinamizmə malik, kosmopolit şəhər kimi qavranılır. Bu kontekstdə dil müxtəlifliyi şəhərin cəlbediciliyini artıran əsas amillərdən biri kimi çıxış edir.

Lakin eyni dil müxtəlifliyi bütün fərdlər tərəfindən eyni şəkildə qəbul edilmir. Bəzi sakinlər ictimai nəqliyyatda və gündəlik şəhər mühitində çoxsaylı dillərin eşidilməsini narahatlıq və diskomfort yaradan bir faktor kimi dəyərləndirə bilirlər. Bu, çoxdilliliyin fərdi səviyyədə müxtəlif emosional və sosial reaksiyalar doğura bildiyini göstərir.

Digər tərəfdən, bəzi fərdlər üçün çoxdillilik adaptasiya prosesinin tərkib hissəsinə çevrilir və onların sosial identikliyinə genişlənməsinə, daha hibrid və çoxqatlı kimlik formalarının yaranmasına şərait yaradır. D. Blokun (2005) *Multilingual Identities in a Global City: London Stories* əsərində göstərdiyi kimi,

bəzi fərdlər üçün çoxdillilik yeni və daha geniş identiklik formalarının yaranmasında mühüm rol oynayır. Bu yanaşmada dil yalnız kommunikasiya vasitəsi kimi deyil, həm də sosial davranışın, mədəni normaların və özünüdərk formalaşmasında iştirak edən əsas amil kimi nəzərdən keçirilir. Məsələn, bəzi respondentlərin ifadələrində İngiltərə və Fransa kimi fərqli sosial-mədəni kontekstlərdə nəzakət və ünsiyyət normalarının fərqli olduğu vurğulanır. Bu fərqlilik nəticəsində müəyyən davranış formaları bir kontekstdə “normal” hesab olunduğu halda, digər kontekstdə “qeyri-normal” kimi interpretasiya edilə bilər. Bu isə dil və mədəniyyət arasındakı sıx əlaqəni və kommunikativ davranışın sosial-mədəni şərtlənməsini göstərir.

Eyni zamanda, fərqli dildə danışma təcrübəsi fərdin özünü fərqli sosial mövqedə və ya fərqli “şəxsiyyət rejimində” hiss etməsinə səbəb ola bilər. Bu fakt göstərir ki, dil dəyişimi yalnız kod dəyişimi deyil, həm də identiklik və özünüdərk səviyyəsində dəyişiklik yaradan sosial-lingvistik prosesdir.

Nəticə

Qloballaşmanın yaratdığı sürətli sosial, iqtisadi və mədəni dəyişikliklər — yeni mobilik formaları, kommunikasiya texnologiyaları və əmək münasibətləri — ümumilikdə şəhər mühitini daha dinamik və imkanlarla zəngin bir məkan kimi formalaşdırsa da, bu prosesin qavranılması fərqli sosial qruplar üçün eyni deyildir. Bir tərəfdən, qloballaşma yeni həyat və fəaliyyət imkanları yaradan, şəhər mühitini daha açıq və çoxşaxəli edən müsbət transformasiya kimi dəyərləndirilir. Digər tərəfdən isə, dəyişikliklərin yüksək sürəti bəzi fərdlər və qruplar üçün adaptasiya çətinlikləri və sosial qeyri-müəyyənlik yaradır. Xüsusilə yeni miqrantlar üçün sürətlə dəyişən şəhər mühiti bəzən oriyentasiya itkisi və sosial inteqrasiya çətinlikləri ilə müşayiət olunur. Bu vəziyyət Monika Alinin *Brick Lane* romanında “şəhərdə istiqamətsiz qalma” kimi təsvir edilərək, şəhər mühitin dayanmadan dəyişən xarakterinə uyğunlaşmanın psixososial çətinliklərini vurğulayır. Eyni zamanda, yerli sakinlər üçün də artan sosial və mədəni müxtəliflik bəzən qeyri-sabitlik və narahatlıq hissi yarada bilər. Bu, dəyişikliklərin sürətinin fərqli sosial təbəqələr tərəfindən müxtəlif şəkildə qavranıldığını göstərir. Nəticə etibarilə, qloballaşma yalnız struktur imkanlar yaradan proses deyil, həm də sosial qrupların adaptasiya qabiliyyətindən asılı olaraq fərqli emosional və sosial nəticələr doğuran mürəkkəb bir fenomendir.

Ədəbiyyat

1. Block, D (2005). *Multilingual Identities in a Global City: London stories*. Oxford: Palgrave.
https://www.academia.edu/7902782/Multilingual_Identities_in_a_Global_City_London_Stories
2. Council of Europe (2007). *From Linguistic Diversity to Plurilingual Education: Guide for the development of Language Education Policies in Europe*. Strasbourg: Council of Europe.

3. Crystal, D (2010). Multilingualism and the Internet. Talk at LETPP Conference, April 2010.
https://www.letpp.eu/images/stories/docs/conference/david_crystal_multilingualism_and_the_internet.pdf
4. King, L. (2018). The Impact of Multilingualism on Global Education and Language Learning.
<https://www.cambridgeenglish.org/Images/539682-perspectives-impact-on-multilingualism.pdf>
5. Williams, C (2015). Language, identity, Culture and Diversity, Multilingual Matters EdCentral. www.edcentral.org/ multilingualismmatters

AYTAN ALLAHVERDIYEVA

**MULTILINGUALISM IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION: SOCIAL PRACTICES AND INSTITUTIONAL FRAMEWORKS
SUMMARY**

With the acceleration of globalization processes, multilingualism in contemporary societies is increasingly emerging as a complex sociolinguistic phenomenon. This study approaches multilingualism not merely as an individual's ability to speak multiple languages, but as a broader system structured through social practices, institutional mechanisms, and ideological frameworks. The parallel coexistence of languages in urban environments, their functional use in everyday communication and public life, as well as their institutional representation in areas such as education, media, and governance, constitute the main directions of this study.

The relevance of the topic is directly linked to increasing migration in the contemporary era, the transformation of cities into multi-ethnic and multicultural structures, and the expansion of international communication needs. These changes create new challenges for language policy, education systems, and social integration processes, making the institutional management of multilingualism increasingly necessary. The main aim of the study is to comprehensively analyze the mechanisms of multilingualism formation in the context of globalization, its manifestations in social practice, and its functions within institutional frameworks.

Keywords: globalization, multilingualism, social identity, institutional frameworks, social stratification

**МНОГОЯЗЫЧИЕ В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ:
СОЦИАЛЬНАЯ ПРАКТИКА И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ РАМКИ
РЕЗЮМЕ**

С ускорением процессов глобализации многоязычие в современных обществах всё более отчетливо формируется как сложный социолингвистический феномен. В рамках данного исследования многоязычие рассматривается не только как индивидуальная способность владения несколькими языками, но и как комплексная система, структурируемая посредством социальных практик, институциональных механизмов и идеологических дискурсов. В условиях городской среды параллельное сосуществование языков, их функциональное использование в повседневной коммуникации и общественной жизни, а также институциональная репрезентация в сферах образования, медиапространства и государственного управления выступают ключевыми направлениями настоящего исследования.

Актуальность данной темы обусловлена интенсификацией миграционных процессов в современный период, трансформацией городских пространств в полиэтничные и поликультурные образования, а также расширением потребностей в международной коммуникации. Данные трансформации обуславливают возникновение новых вызовов для языковой политики, системы образования и процессов социальной интеграции, тем самым актуализируя необходимость институционального управления многоязычием. Основная цель данного исследования заключается в комплексном анализе механизмов формирования многоязычия в условиях глобализации, форм его проявления в социальной практике, а также его функциональной роли в институциональных рамках.

Ключевые слова: глобализация, многоязычие, социальная идентичность, институциональные рамки, социальная стратификация.

Rəyçi: prof. A.Y. Məmmədov